

Trends in International Migration: SOPEMI – 2004 Edition

Summary in Slovak

Trendy v medzinárodnej migrácii: SOPEMI – vydanie 2004

Zhrnutie v slovenčine

VŠEOBECNÝ ÚVOD

John P. Martin

Riaditeľ odboru zamestnanosti, práce a sociálnych vecí

Napriek tomu, že medzinárodná migrácia nadobúda čoraz väčší význam, údaje, ktoré máme o tomto jave k dispozícii, sú čiastkové a neúplné.

Hoci otázka medzinárodnej migrácie nadobúda v kontexte starnutia populácie a rastúcej globalizácie národných hospodárstiev nový význam, štatistické údaje, ktoré máme o tomto jave k dispozícii, sú, žiaľ, aj naďalej len čiastkové a neúplné. Príčin je viacero. Patria sem obmedzenia vyplývajúce z inštitucionálnych faktorov, ktoré majú vzťah k zhromažďovaniu údajov (týka sa to informácií z registra obyvateľstva alebo sčítania ľudu, informácií o povoleniach k pobytu a pracovných povoleniach alebo informácií zo sčítania domácností v jednotlivých krajinách), rozdiely v trvaní povolení týkajúcich sa rovnakého typu migrácie vydávaných jednotlivými krajinami a rozdielne prístupy krajín k migračnej politike (či má ísť o dočasnú alebo trvalú imigráciu, aké jednoduché, či zložité je získanie národnosti, či je v priebehu pobytu imigranta možné zmeniť pridelený status atď.).

V záujme nápravy situácie OECD nedávno zostavila novú databázu...

Presnejšie a priebežne aktualizované štatistiky môžu napomôcť rozvoju a implementácii imigračných a integračných politík podľa aktuálnej geopolitickej, demografickej, hospodárskej a sociálnej situácie. Najdôležitejšie úlohy predstavujú rozvoj špecifických štúdií, predovšetkým na základe informácií zo sčítania obyvateľstva a zvlášť na základe priebežných informácií a práca na zlepšení porovnateľnosti štatistík o medzinárodnej migrácii. Výročná správa OECD Trendy v medzinárodnej migrácii z roku 2004 predstavuje v týchto súvislostiach významný prínos z hľadiska prezentácie výsledkov novej databázy imigrantov a prostredníctvom viacerých oddielov aj z hľadiska aktualizácie hlavných otázok a úloh spojených s kvantifikáciou migrácie.

... ktorá sa sústreďuje na zhromažďovanie informácií o osobách narodených v zahraničí a ich usporadúvanie podľa krajiny trvalého bydliska a krajiny narodenia.

Najvýznamnejšie prisťahovalecké krajiny OECD (Austrália, Kanada, USA a Nový Zéland) vydávajú štatistiky o imigrantoch (narodených v zahraničí), na rozdiel od európskych a ázijských krajín OECD, ktoré používajú výraz cudzinec (kritérium založené na národnosti). Tento rozdiel je typický pre problémy spojené s harmonizáciou migračných štatistík. Toto vydanie správy Trendy v medzinárodnej migrácii sa prvýkrát sústreďuje na osoby narodené v zahraničí a prezentuje porovnateľné štatistiky o týchto osobách podľa krajiny trvalého bydliska a krajiny narodenia na základe údajov zozbieraných v 29 členských krajinách OECD. Vďaka týmto údajom je možné poskytnúť podrobnú a pravdivú správu porovnávajúcu populácie imigrantov v členských krajinách OECD a posúdiť kumulatívne účinky presunov osôb v rámci krajín OECD a do krajín OECD v priebehu minulých desaťročí.

Prejednávali sa aj ďalšie otázky týkajúce sa migračných štatistík.

Najťažšie riešiteľné problémy s porovnateľnosťou sú tie, ktoré sa vzťahujú na štatistiky tokových ukazovateľov a tie, ktoré sa týkajú určitých špecifických populácií migrantov, ako sú napríklad žiadatelia o azyl, študenti a migranti bez osobných dokladov. Tieto otázky sú postupne prejednávané v jednotlivých oddieloch prvej časti tejto správy. Ich spoločnou témou je kvantifikácia výsledkov migračných štatistík a úlohy, ktoré sú s tým spojené. Prejednáujú sa nasledujúce otázky: 1) Ako sa merajú migračné toky?

2) Sú žiadatelia o azyl naozaj migranti? 3) Ako sa meria populácia imigrantov? 4) Ako sa meria čistá migrácia? 5) Je vhodné porovnávať mieru nezamestnanosti cudzincov a domáceho obyvateľstva? 6) Koľko je ilegálnych imigrantov? 7) Koľko cudzincov získa národnosť hostiteľskej krajiny? Na základe údajov v týchto oddieloch je možné zostaviť súbor metód a spôsobov umožňujúcich opis a analýzu charakteristík migrantov a navrhnúť niekoľko možných ciest výskumu, ktorý by umožnil lepšie pochopiť fenomén migrácie.

Zvláštna kapitola po prvýkrát poskytuje odhad počtu imigrantov a vysťahovalcov podľa krajiny pôvodu a úrovne vzdelania.

Zvláštna kapitola „Sčítanie imigrantov a vysťahovalcov v členských krajinách OECD: nová perspektíva“ uvádza odhady počtu vysťahovalcov podľa krajiny pôvodu (bez ohľadu, či ide o členské alebo nečlenské krajiny) a umožňuje lepšie pochopiť často prejednávanú otázku medzinárodného pohybu vysokokvalifikovaných pracovníkov a jeho dopadu na krajiny ich pôvodu, inými slovami otázku fenoménu „brain drain“. Výsledky analýzy uvedenej v tejto kapitole ukazujú, že 1) percento osôb narodených v zahraničí, ale žijúcich v európskych členských krajinách OECD, je výrazne vyššie ako percento cudzincov žijúcich v týchto krajinách (Nemecko, Švédsko a Rakúsko); 2) medzinárodná migrácia je bežnejšia medzi vysokokvalifikovanými pracovníkmi; 3) vo väčšine členských krajín OECD počet imigrantov s vysokoškolským vzdelaním prevyšuje počet vysťahovalcov s rovnakou úrovňou vzdelania a že 4) spomedzi nečlenských krajín sú medzinárodným pohybom vysokokvalifikovaných pracovníkov najviac postihnuté malé a menej rozvinuté krajiny, predovšetkým v Afrike a Karibskej oblasti.

Správa tiež zdôrazňuje súčasný trend stabilizácie migračných tokov...

Tak ako každý rok, aj tohtoročná správa podáva analýzu trendov v migračných pohyboch a politikách. Po niekoľkoročnom náraste vykazuje medzinárodná migrácia osôb do členských krajín OECD v rokoch 2002–2003 tendenciu k stabilizácii. Prílev žiadateľov o azyl sa, napríklad vo Veľkej Británii a Holandsku, výrazne znížil a rovnakú tendenciu vykazuje aj migrácia osôb v rámci opätovného zjednocovania rodín v niektorých krajinách OECD (napríklad v Dánsku). Na druhej strane, migrácia za prácou, predovšetkým medzi vysokokvalifikovanými pracovníkmi, vykazuje v rámci medzinárodného pohybu osôb rastúci podiel. Rovnaký vývoj vykazuje aj prílev zahraničných študentov, napríklad do Austrálie a Francúzska a sezónnych robotníkov, predovšetkým do Nemecka a Veľkej Británie.

---

*... a prevahu občanov Číny a Ruska
v migračných tokoch uplynutého obdobia.*

Aj naďalej prevažuje migrácia osôb zo susedných krajín a migrácia vyplývajúca z historických vzťahov medzi krajinami. Správa tiež zdôrazňuje prevahu určitých národností a zvlášť analyzuje migračné toky občanov Číny a Ruska za uplynuté obdobie. Prehľad završuje analýza údajov zo štyroch regiónov: 1) krajiny Strednej a Východnej Európy prístupujúce do Európskej Únie, 2) Východná a Juhovýchodná Ázia, 3) Južná Amerika a 4) subsaharská Afrika.

---

*Podiel cudzincov na pracujúcom obyvateľstve
narastá, ale ženy a mladí ľudia majú stále
problémy s uplatnením sa na trhu práce...*

Prieskum trhov práce v členských krajinách OECD zistil, že vo väčšine z nich podiel cudzincov a imigrantov na pracujúcom obyvateľstve stále rastie. Tento trend nijako neovplyvnila ani nedávna hospodárska recesia. Správa taktiež analyzuje mieru zapojenia sa cudzincov do pracovného procesu ako aj hlavné faktory, ktoré na to majú vplyv. Táto analýza zdôrazňuje povahu a závažnosť problémov, ktorým imigranti, predovšetkým ženy a mladí ľudia, v snahe o uplatnenie sa na trhu práce musia čeliť.

---

*... aj napriek novým opatreniam, ktoré boli
prijaté zvlášť na tento účel.*

V tejto správe je tiež predstavený súbor základných migračných politík využívaných v krajinách OECD. V niektorých krajinách boli prijaté nové opatrenia zamerané na pomoc cudzincom a imigrantom zapojiť sa do spoločnosti. Pri ich výbere boli zohľadnené nasledujúce princípy: informácie, stimuly, sankcie. Opatrenia prijaté v členských krajinách zahŕňajú zriadenie dohľadu nad integráciou imigrantov do spoločnosti (napríklad vo Francúzsku a Portugalsku), reformy integračných programov pre nových prisťahovalcov (v Holandsku, Nórsku a Kanade) a posilnenie prostriedkov boja proti diskriminácii (ide predovšetkým o nové smernice Európskej Únie). Členské krajiny prihliadajú aj na to, že zlepšením dohľadu nad imigračnými tokmi je možné dosiahnuť zlepšenie životných podmienok legálnych migrantov.

Súčasťou správy sú tiež podrobné informácie o aktuálnom rozvoji migračných pohybov a politík v jednotlivých krajinách. Štatistická príloha na konci publikácie obsahuje štatistiky týkajúce sa migračných tokov, počtov imigrantov a cudzincov ako aj počet naturalizácií.

© OECD 2005

Toto zhrnutie nie je úradným prekladom OECD.

Rozmnožovanie tohto zhrnutia je povolené iba za predpokladu, že bude uvedené autorské právo OECD a názov originálnej publikácie.

Viacjazyčné zhrnutia sú preloženými výňatkami z publikácií OECD, pôvodne uverejnených v anglickom a francúzskom jazyku.

K dispozícii sú bezplatne v on-line kníhkupectve OECD www.oecd.org/bookshop/

Viac informácií získate v Divízii autorských práv a prekladov OECD Riaditeľstva verejných záležitostí a komunikácie.

rights@oecd.org

Fax: +33 (0)1 45 24 13 91

OECD Rights and Translation unit (PAC)
2 rue André-Pascal
75116 Paris
France

Navštívte našu webovú lokalitu www.oecd.org/rights/

